

Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresátů:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

9/97
ročník 7

MY A SOUČASNÁ VOLYŇ Rostislav Hlaváček

Několikrát do roka vyjíždí z ulice Volyňských Čechů v Zatici autobus s našimi krajany - rodáky z Volyně, kteří se tam jedou podívat na své bývalé vesničky, rodné domky, vzdát dictu svým předkům, kteří tu žili na zarostlých hřbitvích svůj věčný sen, vzpomout na své školní léta a své první lásky...

Cestovní kancelář PANCEST, jejíž majitelkou je paní Marie Pánková, rodačka ze Zdobulova, absolventka zdobulovské soukromé české školy, příslušnice čsl. vojenské jednotky v SSSR a aktivní funkcionářka různých organizací umožňuje nám, rodákům z Volyně na Ukrajině zavzpomínat si na dávnou minulost v místech nám tak důvěrně známých. A ukázat je svým dětem a svým vnukům...

Paní Pánková zabezpečuje cestu na Volyň všem seriózním zájemcům, včetně ubytování a stravování v hotelu Inturist v Rovně či jiném hotelu v Lucku. Přitom, a to musím potvrdit, pro jiný tým cestovníků (i těm nekrachujícími), nemusíte tak hluboce sahat do šraňofli. Cestou, která je dlouhá asi 1200 kilometrů a trvá téměř 24 hodin, zažijí cestující řadu příhod, příjemných, ale také nepříjemných. Ty nepříjemné a nečekané musí majitelka PANCESTU promptně řešit, ač na jejich vzniku nemá tu nejmenší vinu! Zašla to již řada z nás. Já také. Stává se, že se porouchá autobus, ale to se završí. Nejsložitější cestování jsme letos zažili v období záplav na Moravě. Jediný možný průjezd do Polska byl Harrachov. Pro 20 lidí se jelo město do Olomouce do Brna a odtud na sever do Harrachova. (Cesta zpět byla ještě složitější, neboť Vratslava byla již pod vodou a tak polská policie nás vracela zpět na jediný hraniční průjezd Glucholazy-Mikulovice. Silnice, přepracná vozidly, jedoucími ze všech směrů završila, že jsme jeli 50 km přes 4 hodiny a ocitli jsme se opět na Moravě. Sice město v 9 hod. ráno jsme dorazili do Zatice v 9 hodin večer...)

Na hranici česko-polské projíždíme bez jakéhokoliv zdržování a pak už si to třetice Polskem (které mimochodem svoji výstavnost už dávno předčilo naší republicku) k ukrajinským hranicím. Tam to jde většinou taky dost rychle, myslím na polské hranici. Dokonce někteří polští hraničáři vím pomějí, aby i na ukrajinské hranici vás tak rychle odvolali. O několik minut později však zjistíte, že šlo o cynické přání, které má, bohužel, své

oprávnění. Přijedete-li totiž z Polska na Ukrajinu, vlastně na ukrajinskou hranici, zavane na vás minulost tvrdé sovětské administrativy. Nejméně dvakrát vás v autobuse přepočítají, pak pošlou autobus na rampu, kde mu prohlízejí spodní (ne zadní) část, pak projedete úzkou uličkou ve velké hale kolem okénka, kde si vás příslušný hraničář prohlédne, porovná se snímkem v pase, dá "pečátku" do pasu, poté nasadete do autobusu, který popojíždí a znovu přepočítání osob. Přímo úžasná péče, aby se nikdo neztratil! Celý ten ceremoniál, který jinde ve světě už patří minulosti, tady trvá nejméně dvě hodiny. A někdy i trochu déle!

To víte, lidé v autobusu remcají. Prej do Evropy tímto způsobem máte ještě hodně daleko! Ale musíte uznat, že je v tom kus pravdy. Pak už se autobus rozjede bez překážek ke kýženému cíli. Chceme konečně po těch hraničních peripetiích být co nejdříve v Dubně a Rovně, ale ne vždy se nám dá naše přání uskutečnit, protože povrch silnic není příliš uspokojivý, protože povrch silnic není příliš uspokojivý, protože povrch silnic není příliš uspokojivý. Přijíždíme do Rovně se značným zpožděním - až po dvaceti hodině místního času z důvodu povodní. Tam začínají další administrativní problémy. Ubytovat se v hotelu znamená okamžitě zaplatit za nocleh místní měnou - hřivněmi. A ty pí Pánková momentálně nemá - směnárny jsou již zavřeny a cizí měnu státní podniky neschází brát. Hřivně je tedy nutno získat od "soukromých" směnárníků v hotelu s rizikem, že dostanete méně, než v oficiální směnárně.

V hotelu Inturist v Rovně (deset pater, snad několik set pokojů) jsme vcelku spokojeni s ubytováním. Nevím však, měřeno naším měřítkem, o jakou kategorii hotelu jde. Potíže jsou s vodou - jednou tekla jen třikrát denně po dvě hodiny! Teplá vůbec ne. Pokoje jsou jedno a dvoulůžkové, několik trojlůžkových, ve všech příslušné sociální zařízení. Všude je zaveden rozhlas po drátě a v některých pokojích je dokonce televize a telefon. Na druhé straně je třeba vidět ohromné změny, které tu nastaly. Před válkou to bylo město se čtyřiceti tisíci obyvatel, dnes tu žije přes tři sta tisíc lidí! Původní město mizí, ustupuje výškovým budovám, rozrůstá se do okolí. V okolí je rozestavěno několik set jedno-podlažkových vil. Každá jinak architektonicky řešená a snese srovnání s kterýmkoli městem v Evropě.

Obrovské změny je vidět i na vesnicích, kde zmizely malé příkrčené dřevěné domky

kryté slámou a byly nahrazeny modernějšími zděnými domky. Objevují se tu také vilky městského typu. A po válce tu byla zavedena elektrika. Konečně i tady se podstatně změnil život, zavál tu, a to velmi silně, duch dvacátého století. Velmi to obyvatelem tohoto kraje přeje!

Přám se obyčejných lidí, kteří si stěžují na malé platy, na nezaměstnanost (v Rovně většina tvůrčivých lidí, nebo dokonce stojí), na zpoždování ve výplatě mezd a důchodů. Kde stavitel vil berou peníze? Jednoduchá odpověď: místní mafie má peněz dost. Neodvedu si to vysvětlit a nevím, co je na tom pravdy. To u nás...

Trhy jsou přeplněny zbožím. Dostanete zde všechno, vesničané prodávají své zemědělské výrobky - zeleninu, živočišné produkty. Porcované vepřové maso rozložené na malé lavičky, nad nímž poletují mouchy neposbí přitahují. Nekoupil bych zejména ani podomácku vyrobený tvaroh, mléko v třílitrové láhvi, domácí salám, různé moučné výrobky. Ani destky druhů lahovného piva, do kterého čelý den praží slunce. Prodej tu nepřestává ani o sobotách a nedělích. "Torbuje" se od časného rána až do 19 hodin!

Maloobchodníci tu prodávají textilní výrobky, drogerické zboží i jiné zboží denní potřeby - vše většinou západní proveniencí. Prý ještě před dvěma roky tento, poměrně bohatý sortiment tu nebyl. Jde tedy o další velký pokrok. Je tu také pivo zázakník, i když si stěžují na nedostatek peněz.

Zcela jiné je to ve státních obchodech. Mnohě lidí odpovídají evropskému standardu, jsou dobře zásobené a je mi strašně líto, že se tu téměř nesetkáváme s českými výrobky. To Slováci jsou šikovnější, prodávají tu dokonce i lahovné pivo. Velký sortiment zboží je z Polska.

Silnice a ulice jsou plny osobních automobilů. Drtivá většina je ze západu - z Německa. Také z Holandska. Nesou již státní poznávací značka rovenské oblasti, ale také mezinárodní označení (D, NI, atd.). Zdá se mi, že jde o určitý druh turistů - ať vidí ti ostatní, odkud jsem si pořídil auto (byť ojeté)!

Městská doprava v Rovně disponuje třemi dopravními systémy, trolejbusy, autobusy a soukromými, asi dvacátimístními malými vozidly. Zatímco v trolejbusu a autobusech, z nichž mnohé byly zakoupeny před drahným časem v ČSR a jsou již v chatrném stavu (v nejednom najdete české upozornění, že se

máte držet držadel) platíte za jízdu 20 kopejek a inkasují je průvodci, v soukromém vozíku zaplatíte 30 kopejek. Ale má to určitou výhodu: na trase, kterou projíždíte, vám na poždání zastaví kdekoliv. Je to velmi zajímavé a v Rovně velmi používané. Nemělo by to inspirovat i dopravce u nás? V některých městských autobusech (troubelbusch) důchodci nic neplatí.

Bývalo různé na Ukrajině a ne vždy můžeme na ni vzpomínat jen v dobrém. Na nás, Čechy, tu však dnes vzpomínají jen v dobrém. Dostávám se do rodiny Martynůvů v Seredním Hájí - osadě, která je součástí Omelanština. Panu Martynukovi je už hodně přes osmdesát. Těžce se pohybuje, avšak slova, která slyším z jeho úst, mě překvapují. Jadrnou češtinou říká: "Vítám vás! Moc rád Vás vidím!" Část života strávil mezi Čechy a dodnes k němu někteří bývalí omelanštinaři zajíždějí. Rodina žije v hezkém, útulném domku s nezbytnou kůlnou, velkou zahrádkou a sadem, s betonovým chodníkem před domkem. Proto stále obdivuji ženu, která tu po vláce nastaly. Ti lidé udělali skutečně velký skok kupředu. Chcete-li, použijí k tomu dnes již opelčané ření - udělali velký skok do Evropy. Přejí všem, aby se měli dobře! Vím, že před válkou tomu tak nebyvalo.

Zatímco většina bývalých českých obcí, kterými jsme projížděli, je vcelku v dobrém stavu, strašně němle mě překvapila moje rodna vesnice Ubrávno. Zatímco v jiných obcích jsou usedlosti dobře udržované, v Ubrávno je tomu naopak. Změřla stará škola, kterou navštěvovala moje maminka a můj otec, a kde jsem i já pojal první "bukvičky" české abecedy. Některé usedlosti jsou ve velmi špatném stavu. Národní dům - chlouba a dobrovolná práce ubrávnočtů (byl dům do užívání v roce 1934) se rozpadá. Vytlučaná okna, budova bez dveří, všude nepořádek. Nechápu, proč místní obyvatelé nepoužívají ke svým radovánkám a schůzováním dům, které k tomu bylo vybudováno. Prý po Čechích sem přišli hlavně ze Slovenska, nemají zájem a tak žijí, jak žijí...

* Z Mirohoště a dalších bývalých českých vesnic mnozí Slováci, kteří sem přišli v roce 1947, se postupně stěhují na Slovensko. V Rovně jsem se setkal se slovenskou čtyřlčetou rodinou, která přisedlává řídí. Ne pro všechny však se na Slovensku najde uplatnění a ne všem bude umožněn návrat...

Navštěvují stále obnovené vlastivědné muzeum v Rovně. Jméno našeho Sdružení předávám muzeu první díl dějin volyňských Čechů a řadu dalších zajímavých dokumentů, které jsem pro ten účel shromáždil a nechal okopírovat. Je to oddělení bývalých menšin, které žily na Rovensku. Jeho opatrovatelka - vědecká pracovnice Valentina Fedorova Danilčeva mě provází jednotlivými místnostmi zaplněnými krásnými, mnohdy nezvyklými a velmi cennými exponáty. Nedovedu si představit, jak je mohli, po těch strašných vlastivědných letech získat, chránit a opatrovat. Překvapuje mě obsáhla židovská expozice. Zde, jak známo, obývali Rovenskou snad celé staletí. Jak a kde mohli pracovníci muzea sebrat a zachránit tolik vzácných exponátů, když v roce 1942 německá armáda za pomoci nové nastolené ukrajinské policie téměř všechny Židy z Rovna a okolí vyvražďila?

Také Rusové tu mají jednu či dvě místnosti plné exponátů, které dokumentují jejich život i kulturní a civilizační přínos tomuto kraji. Nakonec dnes slyšíte v Rovně víc ruštinu než ukrajinštinu.

(Pokračování přístě)

České písně z ukrajinské Volyně

Zpěvem k srdci - srdcem k vlasti - platilo na Volyni snad bez výhrad. České písně byly jedním z důležitých kulturních projevů a měly nepopíratelnou zásluhu na zachování mateřského jazyka, vlasteneckého a národního citění našich krajanů. A proto považují za logický důsledek této skutečnosti, že zároveň s vydáním 1. dílu Dějin volyňských Čechů bylo 10. října t. r. v budově předsednictva Akademie věd ČR v Praze veřejně prezentováno pozoruhodné literární dílo: České písně z ukrajinské Volyně. Tuto prezentaci pořádal vydavatel sbírky Ústav pro etnografiu a folkloristiku AV ČR ve spolupráci s velvyslanectvím Ukrajiny v České republice.

Na 616 stranách sbírka obsahuje 511 písní včetně notových zápisů, 11 ilustrací, 10 stran fotografií interpretů, mapku Volyně s vyznačenými lokalitami sběru písní a příslušné rejstříky v tvrdé vazbě.

Autory publikace jsou Jan Pospíšil, známý volyňský básník a písmák, a Vjačeslava Lohvinová, docentka Rovenského institutu kultury.

Zásluhu na vydání díla má v první řadě náš krajan ing. Jiří Hofman. K přípravě a vydání knihy výrazně přispěli: autorka studie Písně volyňských Čechů PhDr. Věra Thořová, CSc., autorka ilustrací Alena Janušková, volyňská Češka, autorka překladu do ukrajinštiny doc. PhDr. Boris Iljuk, CSc. a lektori rukopisu doc. PhDr. Lubomír Tyllner, CSc. a Mgr. Jiří Traxler. Slavostní akce se zúčastnila řada našich krajanů a pozvání hosté: velvyslanec Ukrajiny v České republice pan Andrej Ozadovskij, ředitel Ústavu pro etnografiu a folkloristiku PhDr. Stanislav Brouček, CSc. a předseda Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel prof. MUDr. Vladimír Dufek, CSc.

Veřejnou prezentaci díla České písně z Ukrajiny volyňští zahájili a úvodní slovo přednesl představitel vydavatele Lubomír Tyllner. Následovalo vystoupení velvyslance Ukrajiny v České republice, který zvláště ocenil výrazný pozitivní přínos volyňských Čechů k hospodářskému a kulturnímu rozvoji regionu v době jejich pobytu na Ukrajině.

O vzniku díla a také o spolaautorovi sbírky Jana Pospíšilovi, který se vydání knihy nedočkál, zaslavěně pohovořil ing. Jiří Hofman. Jeho projev doplnila PhDr. Ilona Moravcová pročitáním přednesem básně Jana Pospíšila Vesničko moje na Volyni.

S mimořádnou pozorností vyslechli přítomní slova spolaautorů sbírky doc. Dr. Vjačeslava Lohvinové, CSc., pronesená v ukrajinštině. Z jejího kultivovaného, věcného, ale i citově zabarveného projevu bylo zřejmé, s jakým zájmem a zaujetím se věnovala spolupráci na přípravě sborníku. A tak jsme se dověděli, že je po mamince českého původu.

Po projevech následovaly ukázky písní z prezentované sbírky. Krásné je zazpívala Lenka Kučerová, absolventka AMU, volyňská Češka, a Jiří Traxler. Na klavír doprovázel Lubomír Tyllner. Ukázky komentovala autorka studie o písečném folklóru volyňských Čechů PhDr. Věra Thořová, CSc. Byl to nevědění kulturní zážitek. Předkóvaný organizátorům celé této významné akce vyjádřil na závěr předseda SČVP prof. MUDr. Vladimír Dufek, CSc.

Spočítám jsem si, že z 511 písní uvedených ve zpěvníku znám (texty i melodie) 170. A tak mě přitom napadlo, kolik asi písní ze současného písečného repertoáru si mladí lidé dnes zapamatují a dovedli by je zazpívat, až jim

bude jednou jako mně - téměř osmdesát.

Zpěvnost je jedním ze základních kulturních projevů každého národa. Sbírká "České písně z ukrajinské Volyně" dává objektivně a dosud neúplnějším informací o zpěvnosti volyňské české menšiny. Pro milovníky písní je mimo jiné velmi zajímavá, pro odborníky nedocenitelná skutečnost, že ve sbírce lze sledovat také to, které písně se na Volyni zpívaly ještě nyní, padělatel je po reemigraci.

Knihy by neměla scházet v žádné volyňské rodině - nejen jako zpěvník, ale rovněž jako památka po předcích a jako vzpomínka na Volyni. Je mimořádně vhodným, krásným dárkem k nejruznějším příležitostem, jakými jsou rodinná výročí, vánoco, návštěvy rodných obcí na Volyni apod. Po zkušenostech od nás z Rakovníka předpokládám, že by i lidové školy umění mohly mít o sborník zájem. Zvláštní kouzlo bude zpěvník bezesporu mít pro naše krajanv v zahraničí. Distribuci a prodejem knihy byl vydavatelem pověřen ing. Jiří Hofman, Lounských 8, 140 00 Praha 4, tel. 02-42 65 44. Prodejní cena je 220 Kč s výraznou provizí pro ty distributory, kteří si objednájí 10 a více kusů. Mohou je dostat také na dluh. S ohledem na vysoké poštovné je výhodnější hromadná distribuce prostřednictvím regionů Sdružení.

Uprávný důl a uznání patří všem, kdo se o vydání sborníku zasloužili.

Jaroslav Chudoba

Projev

přednesený Ing. S. Tošnerem na setkání k 50. výročí návratu kupičovských občanů do ČSR v Krásném Dvoře.

Uplynulo paděsát významných let od té doby, kdy občanv a občané obce Kupičova stanuli na vytvozené půdě Československé republiky a spojili se s členy svých rodin, se svými manžely a dětmi. Ti, jež si cestu do vlasti jako příslušníci 1. čs. sboru v SSSR vybojovali, očekávali své drahé a otevřenou náručí. Splnil se nám tak ten, který snívalo několik generací volyňských Čechů, sen o návratu do své vlasti, svobodné Československé republiky.

S vděčností vzpomínáme na jména svých kamarádů a přátel, hrdinů naší obce, jejichž hroby výtčují naši cestu a významná místa boje se zřdným fašismem. Také mnozí našich matek a otců nepřížlo útrapy a strádání války a složilo své kosti na kupičovském hřbitově, nedožili se toho, aby mohli zemřít v Čechách, jak si to usilovně přáli. Bálí se toho, že zůstanou odpovídat na zapomenutém a houštem zarostlém hřbitově, který nebude mít kdo udržovat. A vstuknu - nemýlili se.

Paděsát let života v České republice uplynulo, byla to doba mra. Naši rodice se usadili, vytvářeli existenční podmínky pro své rodiny a úspěšně splnili s obyvatelem. Než se naši lidé sžili s novým prostředím, vyžívaly se i určité nedostatky. Naši těžce snášeli, když někdo zlehčoval jejich úcty v odboji, na kterou byli hrdí, nesprávně hodnotil pohotky odchodu z Volyně. Nedovedli se přetvárovat, maskovat frázi a ironizovat. O tom, co zažili a viděli v Sov. svazv, říkali pravdu i když byla nepopulární.

Když nás předkové před více než 120 lety se usídlili v obci Kupičov na Ukrajině, netušili, že si zvolili místo, na kterém zanechají obě světové války své důkladné stopy. V první světové válce obci procházely fronty, střídaly se vlády a mnoho budov lehlo popelem. Druhá světová válka způsobila škody značné větší.

Po první světové válce se občané Kupičova s

novou chuť a houževnatost, vlastní českému člověku, pustili do obnovy svých domovů, zničených válek. V tomto nejistém prostředí hájili dále své češství proti nátlaku polského a ukrajinského nacionalismu. Potřebovali nějaký ideál, který by jim dával povzbuzení a posilu. Tímto ideálem se stala stará iďal - Československá republika, která svůj idealizovali a spatřovali v ní zrovň dokonalejší a blahobytu. A stará vlast na nás Volýňany nezapomínala.

Přišel osudný rok 1938 - Mnichov - a posléze okupace Československa. Byly to truchlivé doby pro každého Volýňana. V září 1939 došlo k přepadení Polska, slabé vojensky připravené, takže výsledek se dal předpokládat. Do polské armády bylo mobilizováno 14 obyvatel Kupčívova, a někteří se zúčastnili obranných bojů.

Začala druhá světová válka a Kupčívov se nakalce ocitl v Sov. svazu. Začalo násilné budování kolchozu, pronásledování kulaků, výzvy pokojných občanů na Sibír do gulágů, jakož i odvody kupčívovských mládečků do Rudé armády (8 branců). Tři z nich v bojích padli. Mnozí ztráceli naději, že bude zase lépe. Potvrzili to rok 1942 a přepadení Sov. svazu.

Zivot Kupčívova pod německou okupací správu byl neustále. Začalo pronásledování a vraždění Židů Němci a ukrajinskými policisty, což vzbudilo odpor a rozhořčení celé obce. Proto naši lidé pomáhali židovským rodinám, pokud se jen našly příležitosti. Tímto psancům, štváným jako dravci zvířet, pomáhali lidé potravinami a šatstvem, mnohdy z posledních zásob, které se podávalo ukrýpřed německou prohlídkou.

Začalo také odvlákní našich lidí na nucené práce. Bylo odvláčeno 8 mladých lidí, někteří z nich zahynuli při bombardování. Nina Svobodová, Ladislav Jankovec a Václav Šnydl byli popraveni okupaty bez soudu. Okupanti cestou trestných výprav drancovali jednotlivě obce, které zpravidla nakonec vypalovali. Jako důsledek této politiky rostlo v kraji partyzánské hnutí. V sousedství Kupčívova vrostla polská partyzánská základna Z7, divize pěchoty AK v Zasmýkách, která později sehrála významnou roli ve spolupráci s našimi obci.

Zde někde v r. 1943 začíná heroická období obce Kupčívova, které končí teprve příjezdem rodin do osvobozené vlasti. Chtěl bych se zmínit o některých událostech těchto dnů.

Tak s růstem partyzánského hnutí vrostlo kvapem i nacionalistické ukrajinské hnutí - banderovci. Jak je všeobecné známo, banderovci vraždili rodiny Poláků, Židů, Rusů a také české rodiny. Jednou se obvykle o rodiny, hydličky na samotách. Tak bylo povražděno zvěřsky během léta 1943 22 českých lidí. Nakonec byli všichni Češi staženi do obce k jejich bezpečí a občané Kupčívova se rozhodli, že se budou se zbraní v ruce banderovcům bránit.

Hrozící nebezpečí naše občany sjednotilo, vše bylo zaměřeno na obstarání účinných zbraní. Zbraně se urychleně kupovaly a šmelily, v krátké době stál v obci slušný obranný oddíl. Obec řídila rada starších, obec byla opěvněna, připřesobena ke kruhové obraně, střežena ozbrojenými obránci. Nešťastí jsme byli včas připraveni a banderovci nás nechali dlouho čekat.

13. listopadu 1943 v síle asi 500 mužů podnikli útok na Kupčívov s podporou menších děl a minometů. Útok trval od odpoledních hodin do večera, a byl s pomocí malého oddílu polských partyzánů odrazen, přičemž padlo 27 banditů, z našich občanů nikdo.

K dalšímu útoku se bandy připravily

důkladněji. 22. listopadu 1943 zautočily znovu v počtech daleko větších, dokonce s jedním obrněncem. Boj se vyvíjel pro nás tragicky, neboť byly potíže s navázáním spojení s posádkou Zasmýk. Nakonec byli banderovci odrazeni a obrněnec byl ukořisťen. Po této zkušenosti byly polským partyzánům poskytnuty objekty na zřízení polní nemocnice, kde se za vydatné pomoci Kupčívovských léčili zranění partyzáni.

Ve skutečnosti byl Kupčívov od listopadu 1943 samostatnou a možno říci svobodnou obcí na Volyni, chráněný ozbrojenou jednotkou, spravovanou demokraticky radou starších, až do doby odchodu dobrovolníků do čl. jednotek v dubnu 1944. Němci bombardovali obec jen letadly.

Další významnou epizodou v životě občanské obce bylo období evakuace civilního obyvatelstva z frontového pásma a pozdějšího návratu do zničené a spálené obce, a pak nekonečné čekání na návrat do staré vlasti. Hlavní historickou úlohu zde sehrály ženy, matky a starší muži, kteří zůstali v obci. Dne 18. dubna 1944 totiž 237 kupčívovských dobrovolníků, včetně řady dívek, se rozloučili se svými drahými a vydalo se na pochod do Lucku, do řad 1. čs. brigády. Následovalo pak nucené vystěhování obyvatel od fronty do okolí Lucka. A tak nakonec středem všeho u postížených se stal vzít, vedený ženou, tažený "vyměněnými" huculským konikem za českého valacha, vyzadu uvázanou kravkou, vůz naložený peřinami a dětmi. Když se pak fronta po dlouhé době pohнула, vraceli se zpět do obce, vypálené a zničené, aby začali od začátku, aby živořili, ale uchráněni alespoň děti od hladu a nemoci.

Jedine, co jim zbývalo, bylo čekat, až SSSR povolí náš odjezd a přijde konečně reemigrační komise. Kloubok dolů před všemi těmi ženami, matkami, které se ujaly sirot jako by byly vlastní. Jim patří naše vděčnost a dík. Na obětavost kupčívovských žen, matek i dívek nikdy nezapomeneme, a je třeba, aby především ti generace dětí si to pamatovaly. Tak zůstalo po našich kamarádech-spolu-bojovnících v Kupčívově 15 vdov a 34 sirotek. Celkem zahynulo 28 Kupčívovských a 47 bylo vážně raněno. To je další hrudinký vklad občanů Kupčívova do zápasu o svobodu národa, na který můžeme být právem hrdi.

A byli jsme to my, kdo dosídlili tyto historicky české země, a na těchto územích zstáname. Naše demobilizovaní vojáci v roce 1945 po zajištění usidlosti čekaly mnohé trábe a potíže. Na všechno byli sami, žili samotářsky a čekali, kdy konečně bude umožněn příjezd rodinám. Konečně 19. března 1947 přijel první transport reemigrantů do Krásného Dvora, a za tím následoval další. Sen se stal skutečností.

Patří se, aby na tomto slavném setkání kupčívovských rodáků po 50 letech bylo vzpomenu to těch, jimž osud nedopřál těšit se z návratu do nového domova v České republice. Problémá válečná léta si vyzývala od Kupčívovských mimořádné oběti. Bylo to 22 zavražděných Čechů banderovci, 3 popravení Němci, řada padlých v řadách Rudé armády, padlé křadny v řadách Z7, divize AK Volynských, 28 padlých vojáků 1. čs. armádního sboru. Na všechny dnes myslíme a s láskou vzpomínáme. Na tyto historické události nikdy nezapomeneme!

S. Tošner

A oni vám pomohou...

Na obecním úřadě v Maštově probíhalo jednání ohledně obce roku. Na přítání přednosty referátu ministerstva Zivotního prostředí jsem byl také pozván. Jak jsme tak diskutovali, pán,

sedící přede mnou, se mě zeptal: "Vy jste Volýňák?" Přikývl jsem, protože se za to nestydím, jako někteří krajané to donekdva dělali. Po skončení jednání a při občutě obce jsme se rozhořovali a zjistili jsme, jak k sobě máme blízko. Ten pán mi začal vyprávět příběh jejich rodiny. Po únoru 1948 zatkli obce a odsoudili ho k dlouhodobému trestu. Odpulky si z toho 14 roků. Rodina byla násilím vystěhována a dostala se měle volynské Čechy do Chotíněvce. Ti jim pomohli přežít to nejtěžší období. Mimo jiné mi řekl: "Mnozí naši lidé hledají na Vás krize prsty, ale pro mne jste ti nejkrásnější lidé, jak jsem kdy poznal. Nikdy nezapomenou na rodinu Štěpánková, Styblíkovu, Papíkovu a ostatní. Navždy zůstane v měle paměti ten vzácný člověk p. Štěpánek, který přežil té se dožije 90 let."

Pane Bože, jak milé mi bylo poslouchat toho člověka a zjistil jsem, jak zvlášť blízko jsem si my, kdo víme, co je to žalář, ten tehdejší komunistický.

Velmi často vypráví příběh své maminky při učitelce Jarmila Vacková roz. Šinkorová. Po válce, jako správní vlastenci, přišli z Vysočiny počestovými pohraničí. Její maminka p. Jarmila Šinkorová byla jmenována řídící učitelkou v Kašticích. To nebyla obyčejná učitelka, to byla Pan učitelka z tradiční učitelké rodiny. Když po únoru 1948 zatkl obce p. Josefa Šinkoru, p. řídící byla zbavena funkce a vyzvala otázka, kam teď. Bylo jí nabídnuto několik bezvýznamných škol. Na pomoc s rodou přišel p. děkan z Krčezic. Ten jí poradil: "Jděte do Podlesic, tam jsou Volýňáci a oni vám pomohou. Jsou to dobří, ještě nezkažení lidé."

Tak přišla rodina Šinkorová do Podlesic mezi Kupčívovské. Došlo k velkému spřátelení, které vlastně trvá až dodnes, i když někdy již jen ve vzpomínkách. Nezapomenutelná p. učitelka zde, navzdory "novým proudům", učila tak, jak byli naši krajané zvyklí za časů českých učitelů typu p. Josefa Kredby. Písníčkami a tančky se oslavoval Svátek matek, 28. říjen, ale také 7. března a nezapomenuté se na "To kalné ráno 14. září". Podlesické tety a tatci, nedávni frontáci a dnes plní hospodáři, pod vedením p. učitelky a p. Jiřího Šebka hráli divadlo. Mladší dcera Šinkorovic p. Jitka Ptáčková, jak jinak než také učitelka, vzpomíná na Podlesice jako na nejkrásnější místo svého dětství a mládí. Osvěs tento způsob života a bílé listy při volbách nebyly zapomenuty Podlesicem. Kolem roku 1954 tam STB propagovala agenta-provokátora jako spojku ze Zapadu. Pochopitelně, že naši krajané jej vřele přivítali a podporovali, seť mohli. On jim vykládal, jak Západ je připraven zashnout a že k převratu dojde co nevidět, a tím padne nebezpečí druzstev. Jak přišel, tak odešel. Vše mělo douru v podobnarské úřadovně STB. Vše bylo naši krajané podobeně tvrdým vlyschlům, bylo vůči nim velice brutálně postupováno s použitím fyzického násilí.

Vše odvál čas, bolesti přebývaly, ale paměť zůstala, a to jak na metody STB, tak hlavně na ty krásné chvíle, které doprovázely bláží srdce potomků rodiny Šinkorových a Kupčívovských, kteří p. učitelku měli ve velké ctě.

Václav Kytl

Dočkali jsme se Dějin

Máme-li hodnotit 1. díl Dějin volynských Čechů, tak se ukázalo, že je to historické dílo, které jsme dlouho postrádali. Autor doc. Dr. Jaroslav Vaculík, ČSc. zde velmi podrobně uvádí těžké začátky přistěhovačů a zároveň

jejich rozvázně, moudrě rozhodnout k ekonomickým předpokladům, které se později splnily. Velmi dobře je zde popsána otázka hospodářská a politická, které se vzájemně prolínají. Dále je v knize věnována značná pozornost náboženským otázkám našich předků a jejich problémům, vzhledem k přístupu k pravoslavní. Za tuto kapitolu vědčímě arciděkan pravoslavné církve Dr. Janu Křivkou. Značný prostor je v knize věnován atmosféře života našich vysťahovalců na Rusi, jejich technickým problémům a přírodním rozdílným odlišným od rodné vlasti. Kniha osvětluje paměť etáže v otázce historické, kde uvádí statistický počet Čechů a dalších národností, sídlících v újezděch v gubernii Volyně a to: Dubenském, Rovenském, Luckém, Zitomirském, Ostrožském, Vladimír-Volynským a Novograd-Volynským. V této stati je podrobně uveden v procentech počet Rusů, Ukrajinců, Poláků, Němců, Židů a Čechů a zajímavé je, že v guberniích Kyjevské, Podolské a Volynské se usadili značný počet německých kolonistů. V letech 1882-1890 se do uvedených gubernií přistěhovalo 175.800 německých kolonistů. Tento počet svědčí o německé rozvinutosti směrem na východ.

Tento 1. díl dějin zahrnuje první třetinu doby pobytu Čechů na Volyni a my nedokážeme očekávat díl 2., v němž předpokládáme děj z období od první do druhé světové války, v němž naši předkové dosáhli vrcholu ekonomického, politického a hospodářského růstu.

Mikuláš Šeretuk

Václav Šimek - nekrológ

V roce 1970 vydal zesnulý pravoslavný duchovní protojerej Václav Šimek svou první knihu, kterou nazval Zpěvníček pravoslavné rodiny. Zpěvníček vznikl k devadesátému výročí narození svatého biskupa-mučedníka Gorazda, popraveného se svými spolupracovníky duchovními Václavem Čiklem, Vladimírem Petkem a předsedou sboru starších Janem Sonnevendem v době herydičady. Úvodní slovo uvedl 47. řádem: "Zpívejte Bohu našemu zpívejte! Zpívejte Králi našemu zpívejte! Šimkův zpěvníček je metodickou pomůckou k zavedení jednotného lidového bohoslužebného zpěvu podle Sborníku sv. Gorazda. Sledoval svým dědem jednotu projevu a českou koncepci, ve které čísti zdůraznil národní orientaci pravoslavné církve v historických zemích. Pamatoval i na tradice přivezené jinými bratrskými národy, které žijí v Čechách a na Moravě."

Všechny melodie s výjimkou některých pohřebních nápěvů, používají volynských Čechy, jsou převzaty ze Sborníku sv. biskupa Gorazda. Zároveň své předmluvy k 1. vydání uvádí Gorazdovo přání: "Nědu, ať rozložího se naše chrámy a rodné křby našich sester a bratří jednotným zpěvem církevních písní, zvoláště žalnu, nad něž krásnější zpěvu není. Oslavuje Hospodina, neboť jest dobrý a na úkvy mlodirsotství jeho! Oslavuje ho ve svatých jeho! Po fotografiích katedrálního chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze uvedl otec Václav básně tohoto znění:

Vstoupil-li jednou do tohoto chrámu,
sklónil u účt hlavu před památkou těch,
kdo v hrůzných dobách války,
v dnech úzkosti a zrad,
dali vše i život - pro lepší přístět Čechů všech.
Vladyko Gorazde, otce Čikle, Petku,
bratře Sonnevende, i ty stáčetni,
jste vše v němě kryptě za svobodu klesli,
kd vám a paměť vědnu!
My, děti církve, věrně čeme něme
pochodě všě lásky k národu a světu vřý,
bratře jste naše.
Báseň tak blízko našemu pojetí národní a

náboženské víry, že je nutno čelit všelikému zlu, které ohrožuje samotné bytí národa. Tak blízko opravdovému vlastenečství, které bylo vlastní náš krajaneké větvi na České Volyni, což jsme v té nejčtější zkoušce prokázali jako celek a na co jsme a budeme právem hrdi. Prokázaly to tisíce mužů a žen nejen v československých zahranič-ních jednotkách na Východě i na Západě, v polských a sovětských a dalších spojeneckých armádách.

Václav Šimek pak v Sovětské armádě, když se mu podařilo uprchnout z pracovního nasazení v Německu a pak jako ženista bojující u Berlína. Více se toho dovídáme v jeho druhé knize U nás na Volyni, která po dlouhoté příprave mohla spatřit světlo světa až po Sametové revoluci u nás.

Toto jeho nejobšáhlejší pojednání o České Volyni, dnes už neexistujícího minisváta, jak autor v předmluvě uvádí, vyšlo včasným pochopením pracovníků okresního úřadu v Sokolově, jako jeho poslední kniha nazvaná prošet Volynák, kterou vydalo tamní městské muzeum. Na její vydání finančně přispěla a s. Chemické závody Sokolov. Doslov pochází z pera předsedy Sdružení Čechů z Volyně a její přítel prof. Vladimír Dufka, který my uvádí jeho dialogy, oplyvající volynskou jednotou, v nichž se mu daří odhalit myšlení a činnosti zúčastněných osob. Než si některé dialogy připomeneme, uvedme motto první části: Mozaika přiběhu a událostí... Když jsem toto mozaiku začal skládat, bylo mi osmátn. Zátýžky osmáctiletého kluka nevymít z paměti ani tehdy, když dospěje a zestárne... To u nás na Volyni - "Náš Toník narukoval v Rumě do české armády, pak byl na frontě a po uděle vstal v Čechách. Náš Pepík padl u Dukly a Vláška s Věnou se po demobilizaci vrátili z Čech k nám domů na Volyn. Vona se totiž čest Svobodného vojska vrátila na Volyn pro svůj rodinu, s kterejma ve čtyřicátým sedmým roce zase její zpátky do Čech."

Tenkrát nás dovezli todrním pojedzdem do Uniova, kam si pro nás přijeli libinský chlapci. Koroz našeho Tonka tam tenkrát přijel čest Vlaska Práská, Józ Valent a jeho bratrance Milouš-četař a Vláška Cajthamlá. Byl s nimi i jeho bratr Petík, ten co ztratil na Dukle nohu. Přijeli tam takovejma humpoleckejma vozama - hrůza pohledit! Takovej už veť u nás na Volyni nešťho ani deset koní! Tam když zapřelo a udělaly se bajury, tak kola zahrzala až po nápravy. Jen na dubenských silnicích, co vedla kolem Sedmíhnan do Kovna a v Rovně se spojila se silnicí na Luck, tam máš každějí jet i v dešti třebas automobilem, když máš jet. Ale u nás na Hlinskú to něho na jeho naše no na podzim ani hlinský fasunekem," vyprávěl můj tchán naslouchajícím libinským soudosům. S tím fasunekem ležajícím pěkým hřáděkem, jež oba v tom čtyřicátém sedmém roce přivezl až z Volyně, přijížděl často k nám do Řimic a také ze soudosým vyprávěl, jak to tam u nás na Volyni bývalo. Tehdy se teď zapojila také moje maminka: "Jo, tady se nedáť zrovnat nejen voz, ale taky řeť. To my sme u nás na Volyni balákali čistě po česku, ale tady musím moc natabatout uši, abych všemu rozuměla. Moje cera Mařka byla taky vojačkou, četařkou ve vojskenských bolnickách a po uděle jí v Moravské Libině přidělili státek a tam se k ní nastohoval tenhle můj zef, zvaný se a dobře hospodáje." "Bať, bať, státenko," zamumlal se. "Já ti řadu, státenko," durárala se na oko. "Vů tady máš takovou řeť, že to vypadá jako obída člověka. A vono to je zatím dobro slovo. Cožpak tak špatně vypadá, že mi musíš říkat státenko?" "To vám přišel předčertem soudos předčertem?" "To vám přišel předčertem soudos předčertem a ptal se po zefoj. Děl sem mu řekla, že je na poli, vyposrál mi ně, abych mu pučila lůno na loto. Vypuřila sem na něho včtu, protože sem takový slovo nikdy neslyšela, a von, tèmeže se to divit! A stáť!" "Chco to léto, státenko?" "Tak si to vemte, když chcete, estě žádný loto není!" "Tož si

ju najdu sám," zase Kopěk. "A vite, co chťt? Bečku na hnojnicí! Jo, to my sme u nás na Volyni takhle dítom nemluvíli."

"Co to, pamínámno," upadl do toho můj tchán. "Vy pteci vite, že sem za Sověti lěti dítobek a holova kolhospu něho na to dal posuvidu, ale náš Tonda vo mým lětení něcece ani slýšet! Prj tady se krduj jímě léci něho na Volyni. A jak si pozval z německé Libiny Šmajzra, Dokora! A co ten doktor? Prj dědu, doneste mi kytka a lavor s teplou vodou! Vostal jsem stit jako přimrazenje a von na mně: Co koukáte, starerj? Máte strach, že to neunesete! A j ž vase: Pane doktor, nečloste se, ale já nejvím, co to je! Vy jste ale Češi, je vidět, že jste vypráslí do stepi, když ani nevíte, co je to lavor. Pějk si pro to šel sám a k mýmú podávění si dones obydějí něho a věčt mřsu s teplou vodou. Tomu by u nás na Volyni vooprada nřko neruzemal," uleřil si tchán."

Když jsem poslouchal tuto historii, vzklčila ve mně touha předložit čtenářům malou mozaiku skutečného přiběhu o tom, jak to tam u nás na Volyni vypadalo. Měl to být jakýs úvod k mému vyprávění o zátých časích. Když jsem dospal, dal jsem to přelstěti dobremu sousedovi. On mi ale potom vyčítal: "Václave, jsem zdsané protu tomu. Prj nepoznáesest Češi, kterj se skutečně zasloužili vo udržení materského jazyka? Proč ponížes svého tchána a vlastní matku? Já to bylo krásný, když jsme přišli do Čech a každějí nás chvutli, jak pěkně mluvíme česky. A ten lavor? Každějí kraja má svůj nářečí. Mázeme se mu zasmát měbe se, ale uveřetěhoň! A? Potom, nežad se ti, že by bylo lepč, kábys všecoko napsal spisovnou češtinou a nemichal tam polský a ukrajinský slova? Kdo ti tohle bude s láskou číst? Koho za zajímj vzpomínat na nějakého Ivana? Viš, co nám nadělali zlyhoň!"

"Štřiků, moc dobře to vím, poznal jsem to na vlastní kůži, ale ští jednoliticí, to není národ. Mázeme pohrad žijící jednoliticí, ale nřko nám nedal právo pohrad národem a jeho jazykem! I ten německý národ má právo na svou existenci a nemohu jí pohradit, třebas jsem tam moc zkusil. A co se týká "volynského" dialektu místu spisovně češtiny, myslím si, že je to na místě. Sám se tomu divím, že mi ještě žně v uších, protože jsem svou dnešní slovní zásobu obohatil tolika moravskými výrazy, že mi to přibuzní v žáci vytkají. Já naopak naslouchám jejich zpěvkům "Vášku", jako by pocházeli z úplně čistě kolečky. A což teprve uvědomot dnešních českých osadníků na Volyni, kterj se s námi nerovňali zpátky. Těch přatřiceť let i nás změnílo, což teprve je, tak dlouho odloučené od vlasti otce. To způsobilo mnohem větší vlnu východoslovenských sloo do jejich vyloučenosti než dřitějších osmdesát let do našj. Jen posledně, až k vám přijedou. Myslím, štřiků, že to na uvěsnotěno státi."

Myslím, že stačí těchto několik odstavců z Václavových knihy, abychom si nejen připomněli nejpřednějšího volynského autora, ale připadně zatkoužili po tom, abychom vzali opět knihu do ruky.

Najdeme tam totiž každý něco pro zavzpomínání na českou Volyni, neuvěřitelné množství fotografií, které s takovou houževnatostí otec Václav shromáždil po dlouhá léta. Také motto k druhé části knihy: Prostí lidé, bratři můj, vše jsem měl vždy rád. Byl jsem hotov v každé chvíli při věšném státi... To bylo jeho životní credo, které především mohl plně rozvinout jako duchovní česky pravoslavné církve na Moravě. Jen letmý pohled do obsahu publikace napoví, že nezapomněl na nic podstatného. Jsou zde zachyceny kulturní, školské a ekonomické, odjařské (Blaník), náboženské a tragické záležitosti, jako bylo zničení Českého Malína a bestialní povraždní jeho obyvatel. Tak jak sugestivně a nesmírně zajímavě líčí své životní příběhy v době války i po ní, tak věrně a zajímavě líčí cestu

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Litoměřice

Pročítáme-li ve Zpravodaji rubriku "Zprávy z regionu", uvědomujeme si i obdivujeme, kolik je tu nadšených ve společenských aktivitách, touhy udržovat styky, tradice a prožívat ve vzpomínkách znova to, co bylo tak čisté a krásné, ale zároveň nezapomínat a uvědomovat si nebezpečí i té druhé podoby života, která přinesla tolik lidského utrpení. Do mozaiky zapsaných aktivit přispívá tentokrát region Litoměřice u příležitosti uspořádaného Václavského posvícení dne 26. 9. 97 od 10 hodin.

Sešlo se v ten den kolem 120 krajanů téměř ze všech koutů Volyně v Kasínu kasáren pod Radobylem, a jako vždy, již tradičně, se členky výboru regionu postaraly o pékne poohostění návštěvníků.

Na upravených stolech byly prostrny tácky s množstvím posvícenských koláčků i jiného domácího pečiva a nealkoholické nápoje. I na estetickou stránku bylo pamatováno a na stolech zářily pestré kvítky ze zahrádek. Vedoucí regionu krajan Josef Kozák, který program zahájil a řídil, uvítal hosty - předsedu Sdružení prof. MUDr. Vladimíra Dufku, Ing. Jiřího Hofmana, vedoucí zatečského regionu pi Marii Pánkovou, zást. ved. regionu Frydant krajana Richtra, za ČSBS a OV Litoměřice krajana Václava Kuchynku a další přítomné, načel dal slovo krajanu Miroslavu Novskovi, který v souladu s posvícenským programem navodil velmi výtvarně a sugestivně tu pravou volyňskou atmosféru.

Vzpomínal na zvláštnosti volyňských posvícení, na krásné večery našeho mládí, kdy se krajinou rozléhaly nejen slavní tírady, ale hlavně teskné i bujare tóny krásných českých i ukrajinských a polských písniček. Nebylo ještě televize a rádia jen ojedinelé, takže se lidé o kulturu a příjemné zážitky starali sami. Vzpomínal na četné divadelní stádky, tanecní zábavy, bály, sokolská cvičení a akademie, nemohl se však vyhnout ani vzpomínkám na to hrůzné období 2. světové války.

O další příspěvek k programu byl požádán předseda Sdružení prof. V. Dufek, který mj. informoval o nově vydaných knihách - I. díl "Dějiny volyňských Čechů" od Jaroslava Vavulky a "Kapitoly z dějin volyňských Čechů", kterých autorem je sám.

O slovo se pak přihlásil Ing. Jiří Hofman a v širším výkladu informoval o vzniku nápadu vydat knihu "České písně z ukrajinské Volyně" sepsané hudebníkem a básníkem Janem Pospíšilem a docentkou Rovenského institutu kultury Vjačeslavu Lohvinovu. Hovořil o složitosti a úskalích přípravy tohoto záměru. Všechny tři prezentované knihy byly z Prahy dovezeny a nabídnuty k prodeji.

Další příspěvek přednesla krajkana Marie Pánková, v němž podala vyčerpávající informace o postupu záměru vybudovat pomník obětem Českého Malína na Volyni a potěšující zprávy, že po mnoha volyňských jednáních a aktivitách v tomto směru je vybudování pomníku i po finanční stránce zajištěno.

V diskusi byla znovu vznesena připomínka na nevhodnou prezentaci volyňských Čechů ve filmu "Zdivočelá země". Na tuto připomínku reagoval před. prof. Dufek tím, že jménem Sdružení protestoval proti takovému zkresení volyňské identity, ale setkal se jen s nepochopením a odmítavými stanoviskem zveřej. Nova. Prohlásil však, že na veřejné korektive charakteristiky volyňských Čechů bude trvat.

v následném vlaku do větší pláči i poměry v českém - vlastně moravském pohraničí. Jako je čtivé a krásné napsána celá kniha, je tomu tak i v jeho Epilogu, kde zase pamatuje i na letce, kteří našli smrt v chladných vodách oceánů. Také na ty, kteří zahynuli v mučnických hitlerovského Německa. Zde možná někomu bude chybět, že mnozí zahynuli v Galuğu a zde je třeba připomenout, že jednotlivé kapitoly znikaly dlouho před sametovou revolucí a na spatření světla světa čekaly dlouho u vydavatelů, kteří nenašli odvahu je výtisknout.

Nesmíme zapomenout na jeho poslední dítko Volyňáci, kde, jak uvádí, pojednává veselé i vážné o volyňských reemigrantech. Tak jako je v doslovu u nás na Volyni, tak tentokrát, ale v předmluvě, velmi výtvarně doporučil publikaci Volyňáci předseda našeho Sdružení profesor Dufek, citují: Tato nová Šimkova kniha má každopádně výraznou historickou cenu. Přispívá k dokumentaci návratu mnoha tisíc volyňských Čechů do své původní vlasti i jejich asimilaci s celým českým národem. Lze proto práve očekávat, že bude volyňskými krajanmi přijata kladně. Za to patří Václavu Šimkovi velký krajanův dík. Výrazně tak přispěl k dějinným volyňským Čechům.

Nekrológ by byl velmi obtížný, kdyby v něm chybělo to, čemu se Václav Šimek věnoval především, a to je jeho působení v Cyrillo-metodějské pravoslavné církvi v historických zemích, především na Moravě. Za čtyřicet roků své pastýřské činnosti působil ve Znojme, Řimicích, Chudobně, Vůlčově, Stremenicích, Mohelnici, Úsově, Javorníku, Červené Vodě, Libině, Dlouhé Loučce, Uničově, Lanškrouně, Koclově a Šumperku. Všude vnášel svým bohoslužebným vztahem k lidem, svou aktivitou na poli náboženském i veřejném potřebnou toleranci a aktivitu, která se projevovala jak na hospodářském, tak náboženském poli. V Chudobně začal se stavbou bytu a kanceláře.

Po příchodu do Šumperka úspěšně řešil tíživou situaci tím, že renovoval F. kotel sv. Barbory. Pomyšlel i na stavbu vlastního chrámu, ale doma byla nepřizpůsobivá. Teprve na sklonku svého života se dočkal toho, že pomocí řecké pravoslavné církve zde dočká své stavbě nového chrámu, jehož otevření se však již nedařilo. V Ústí nad Ohavou o stavbě chrámu po odchodu duchovního Vladimíra Kažera, ale podarilo se mu vybudovat jen bohoslužebnou místnost, kterou vybavil vším potřebným pro konání pravoslavných bohoslužeb. V Hlasu pravoslavní ještě do konce tohoto roku vyjde vzpomínka na o. Václava Šimka z pera ředitelky eparchiálního úřadu Prof. ThDr. Pavla Aíše, kde bude zmínka o tom, jak byl věstěraný nadán, což bylo umocněno hlubokými, bolestnými životními zkušenostmi. Nebylo snad uměleckého oboru, v němž by němu nezkusil, uvádí o. Pavel ve svém rukopisu. Maloval, cvičil, pokud mu to tehdejší režim dovolil - i divadelní představení, psal básně, začal studovat základy hudby, skládal písně a to v několika jazycích: ukrajinsky, polsky, rusky. Přispíval do církevních kalendářů a v církevním časopise Hlas pravoslavní vycházely na pokračování jeho historicko-náboženské články o naší krajské větvi na Volyni. V Šumperku zřídil nový církevní sbor, pro který opisoval noty a psal nové písně. Pro píseň "Maline roduy" použil noty známé písně o mistru Janu Husovi - "Hranice vzplála tam na břehu Rýna, na ní umírá dálně vlasti syn..." Snažil se být užitečný nejen svým farmákům, ale všem spoločnicům bez rozdílu jejich názoru politického, sám nikdy nebyl v žádné politické straně.

I v poslední publikaci, vydané za pomoci Akademie věd, ve které je jeho celé set písní, které se zpívaly na Volyni, jsou vedle písní shromážděných krajanem Pospíšilem i Šimkovy písně.

Když ve své knize Volyňáci vypráví o tom, jak u Šotolu v Úsově děti a nejvíce snacha

ošetřovaly bezvládnou matku celých sedmkrát let a nedaly jí do ústava, nebo u Krámských v Malině dochovali dědečka do smrti a o slepou babičku se starali desetiletí, podobně jako u Beranu, Andrlé a Voženíků v Žatci a že je tomu tak v dalších stovkách volyňských rodin, chváli tyto obětavé dcery a snachy. "Co Bůh spojil, člověk nerozlučí!" Je to nice starý přísloví, uvádí, ale přidružuje se o podobnou spokojenost v rodinách jako obět, přinesenou pro dobro státek. Kára však také ty, kteří si to neuvědomují a jednají sobecky opatně. Závěrem své knihy uvádí (str. 169-170) Proto paní Dobroslava, dceryka Voženíková, Libuška Beranová a devátka dalších obětavých dcer a snach slouží dobrým příkladem. Volyňáci se opravdu neradí loučí se starými rodiní. Ve svých domovech pro ně vždy koutek najdou.

Dospělo-li mě vyprávění až k poslednímu započtení člověka, musím se zastavit u památky všech volyňských stařenek a stařeček, kteří v letech 1945-1947 opouštěli Volyn v nejlepším věku. V novém domově za čtyřicet pět let dozráli jako jablka na stromě v očekávání chumrné zimy. Jední z nich se ještě drží na nobou jako poslední přežalá jablka na tenkých větvích, ovšem stať mály zvaná větru a padají do náruče země.

Za těch čtyřicet let, co jsem sloužil jako duchovní církve, to bylo několik set prostých, poctivých maminek a títů, uděných a ustaných, s nimiž jsem se loučil navždy. Co jméno, to vzpomínka, co jméno, to lidská bytost, jejíž život může posloužit námětem k poučné knize, v níž bychom se dočetli o práci, lásce k české domovině i starostech o rodinu. Posloužily by nám vzorem manželské věrnosti, neboť mnozí z nich, na rozdíl od dnešních "moderních" nepokojených - prošli kráží v ruce padělatí i více let společného života. Všem, s nimiž jsem se loučil, byla adresována slova děků za poctivý život i slova modliteb za pokoj jejich duší. V noci, když nemohu spát, vybavují se mi v mysli tváře známých tváří, stovky sester a bratří na Volyni, kteří už stanovenou pouť dokončili. I my se blížíme k jejímu konci. Dozráváme...

Závěr: Teď už mohu s klidným svědomím poděkovat Pánu Bohu za dar slova, za schopnost danou mi prozřetelností k nakreslení pestřého obrazu zanedbávaných, prostých českých lidí, kteří už poměrou zůstanou v paměti národa jako Volyňáci."

Toto náš krajan, zakladatel Svazu Čechů z Volyně a jejich přátel v Šumperku, Václav Šimek, napsal v prosinci 1989.

Ve svých knihách vytvořil svérázný a živý model měsořadové literatury, v níž zachtěl své vzpomínky na dětství, vášku, život na volyňské vesnici i později v poválečné vlasti. Do svých vzpomínek vkládal hlubší smysl i když vzniklé někdy neni na první pohled jasné - šlo mu o uchování tradiční hodnot etiky, duchovního života v naší hektické době. Zúročil tak hřívny, která mu svěřil Pán. Budiž mu věčná paměť u Boha i u lidí.

ThDr. Jan Krivka

Pozn.: Když jsem se obrátil na krajkana Šotolu o informace, které bych k napsání nekrológu potřeboval, obdržel jsem od Šumperských také souhlas k napsání tohoto článku do našeho Zpravodaje. Mám také zaslenuku od Václava Šimkovi poděkovat za členy jejich regionu. Uvádí se, že vykonala velký kus záslužné práce za svůj život. (V. Šotola)

S otcem Václavem Šimkem se přišlo rozloučit mnoho krajanů i dalších občanů. Pohřební obřady vykonal JP biskup olomoucko-brněnský vладыka Kryštof s mnohými moravskými duchovními dne 6. října 1997 v chrámu sv. Barbory v Šumperku. Nechyběli ani smuteční hosté ze Žatce i jiných míst v Čechách a na Moravě.

Krajanka Miluše Dědková poukázala na zarážející skutečnost, že mládež, která se sebevědomě přihlášla do televizní soutěže "Riskuji", nemá ty nejnižší vědomosti o odboji ve 2. světové válce, nebo nikdo ze soutěžících neodpověděl ani na jednu otázku z této oblasti.

Po diskusní části následovala polední přestávka a zábavná část setkání. Mladý nadporučík posádky hrál na elektronický klávesový nástroj a zpíval k tanci hezké písničky a slágry z našich mladých let. Mohli jsme si zatancovat a také s ním zapřívát. Bylo dost času na vzpomínání i nejrůznější diskuse a ke čtvrté hodině, kdy program měl končit, se krajané v příjemné náladě rozházeli se k domovům.

Za region Litoměřice
V. Suchopárová

Region Cheb

Přítěštno z časopisu "Chebsko"

Počtvřeť se na havelském posvícení sešli rodáci ze západní Volyně na Ukrajině, aby si současně lesní připomenuli, že je to už 50 let, kdy se vrátili zpět do vlasti svých předků. "V roce 1947 jsme se těžce loučili s domovem, kde žily tři generace našich otců a dědů, kteří tak těžce zrodili tamní lesy, staveb obydlí, a tak vznikaly krásné české vesnice a farnostní dílny. Vzkvétalo zemědělství, ovocnářství, chmelářství, cukrovary, pivovary, mlýny. To co v těch zastořelých krajích vědec neznali... Střídaly se vlády i režimy, přišly války..." řekl mjr. za chebský region p. Ludmila Máčová-Prošková.

Volyňští Češi poznali dobře co je dřina, skromnost, ale i utrpení. Nikdy však neztrátili svoje národní povědomí, uchovali si jazyk i tradice národa, z něhož vzešli. A za svoji vlast pokládali také svoje životy za první i druhé světové války. Nedávno, stejně jako ostatní, i oni přispěli na lidi postižené záplavami.

Toto i další si připomenuli v projevech Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel i účastníci chebského havelského posvícení, aby pak při vynikajících domácích koláčích, cukroví a dalších laskomkách připravivých pečlivě ženami dokázali, že se umí také skvěle bavit. Kapela R. Odstřelca z Chebu hrála k tanci i poslechu, zpívaly se písně z Volyně, nejen v českém jazyce ale i ve slovenštině, polštině a ukrajinštině. V klubu důchodců v Kamenné ulici v Chebu se vytvořila přímo skvělá atmosféra s báječnými a pohostinnými lidmi.

Region Chomutov

3. října 97 se ve středisku kulturních a knihovnických služeb v Chomutově konalo tradiční - již sedmé - setkání SČVP za účasti 130 osob. Na zahájení uvítala ved. regionu přítomné a hlavní hosty.

Za UV SČVP předsedu pana prof. MUDr. V. Duřky, který přednesl ústní slovo, pozdravil krajané a informoval o činnosti UV. Vedoucí zátečského regionu, členku UV p. Pánkovou, která podrobně informovala o peněžní sbírce krajanů na zhotovení pomníku obětem Českého Malína na Volyni. Předsdnou

okresního úřadu pana Dr. Kulhána, který věrně pozdravil přítomné. Předsedu ČO legionářské pana Průška a našeho příznivce a pomocníka našeho Sdružení, tajemníka OV Svazu bojovníků za svobodu pana Narvu, kteří také pozdravili krajané. Ing. Hofman pozval krajané do Prahy na veřejnou prezentaci díla Jana Hospíšila a V. Lohvinové "České písně z ukrajinské Volyně".

V kulturní části programu zazpívala p. Rosendorfová za klavírního doprovodu p. prof. Faltuse několik árií z oper, za což jim jménem nás všech poděkoval předseda p. prof. Dufek, který zároveň požádal krajané, aby podle svých možností pomohli krajanům postiženým povodněmi a oznámil, že částku Kč 2.000 z prodeje 40 ks knih "Kapitoly z dějin volyňských Čechů" věnuje na tento účel. Po této vyzvě naše členky p. Šantorová a Cepelková zorganizovaly měseční přítomným krajané sbírku. Prvním darcem byl p. předseda okresního úřadu Dr. Kulhánek. Celková částka činila 4.600 Kč.

Po dohodě s dárci bylo 2.000 Kč zasláno Severomoravskému regionu na pomoc krajanům, kteří v důsledku povodní přišli o všechno. Na závěr bylo zasláno na tiskový fond.

Na závěr setkání si účastníci zavzpomínali a zpívali, zazpívali a zatančili.

Děkuji srdečně všem dárcům za finanční dary, všem, kteří pomohli této setkání zorganizovat, a hlavně ženám za obsluhu při občerstvení a dobré pečivo. Jiřina Kačerová

NAŠI JUBILANTI

Region Mohelnice

17. 11. se dožívá 75 let p. Lydie Vaňková. 21. 11. Václav Pokorný - 75 let. 7. 12. Ludmila Štramová - 65 let. 16. 12. Anna Dvořáková - 81 let. 31. 12. Václav Srdýnko - 75 let.

Region Olomouc

Ve 2. pololetí se dožívá p. Anna Samcová 60 let a Vladimír Polák též 60 let.

Region Litoměřice

P. Karel Štěpánek ze Soběnic se dožívá významného jubilea - 90 let. Blahopřejte dcery s rodinami.

Loučná nad Desnou

Ve 17. oslaviv slavnou svatbu Boris a Nina Volfovi z Loučného v Šumperka. Blahopřejte dceři Eva z Bohumil a rodinou.

Mnoho štěstí a spokojenosti do dalších let přejí všem jubilantům vedoucí regionů spolu s redakcí.

NAŠE ŘADY OPUSTILI...

Dne 7. 7. zemřel ve věku 87 let p. Jar. Dvořák z Martinykovic, voják 1. tšl. armádního sboru. Zprávu podává j. Marounová-Dvořáková.

Region Zatec

V polovině října zemřel člen tohoto regionu p. Josef Kaloupek z Českých Novin v nedožitých 77 letech.

Region Teplice

Dne 18. 9. zemřela p. Eva Strujová z Bystran ve věku 68 let. 19. 9. zemřel p. Tom Vagner, rod.

ze Žitoměru, ve věku nedožitých 52 let.

Region Litoměřice

Vzpomínka, že 7. 11. to bude 5 let, co zemřela p. Libuše Štěpánková-Makešová z Kupčova.

Region Šumperk

Dne 2. října zemřel ve věku 76 let přední volyňský žinitel a spisovatel a obětavý pan farář Václav Šimek.

Zároveň vzpomínáme 12. výročí tragické smrti jeho syna Miroslava.

3. října zemřela krajanka Jiřina Pražáková ve věku 68 let.

Region Olomouc

Ve věku 54 let zemřela p. Emilie Kočí.

Možná obyč

26. 9. zemřela ve věku 72 let p. Jiřina Hlaváčková, přísl. vých. armády - spojka v d. del. pluku 1. brigády. Za spolubojovnice Helena Křikavová.

Severomoravský region

Dne 29. 11. zemřel p. Václav Verner, nar. v Krupě-Hranicích, ve věku 69 let.

Čest památce všech našich zemřelých. Vyjadřujeme tímto hlubokou úctu všem pozostalým.

Vedoucí regionů a redakce

DARY DOŠLE NA KONTA SDRUŽENÍ

Říjen 1997

Manželé Stolařovi, Františkovi Lázně - 200 Kč. Jaroslava Macounová, Sukorady - 200 Kč. Rostislav Zubr, Děčín - 200 Kč. Boleslav Štěpánek, Litoměřice - 100 Kč. Olga Cvančarová, Sudlice - 100 Kč. Irena Svobodová, Jihlava - 50 Kč. Evženie Vápotná, Loučná nad Desnou - 200 Kč. Bartošová, Rápošín - 100 Kč. Region Praha: V. Kunáček, Zatec - 500 Kč. Region Chomutov: Dobrovolná sbírka ze setkání regionu 3. října - 2.000 Kč - předala Jiřina Kačerová.

Severoamerický region: Jerry Kytl zaslal Kč na 34. CAD, z toho členům příspěvků Marie Jirka - 10 CAD, Jerry Rand - 14 CAD. Dar na konto: Jerry Rand - 6 CAD.

Všem dárcům doma i za mořem ze srdce děkujeme!

DARY NA MALÝNÝ POMNÍK

připsané na účet u KB v Zateci za období od 16. září do 15. října 1997.

Dodatečně zveřejňujeme jména dárců z regionu Nový Jičín (seznam zaslal br. V. Dubec). Částka byla již zveřejněna úhrnnou položkou: Jiřina a Václav Dubcovi - 300 Kč, Emilie a Vladimír Najmonovi - 200 Kč, Marie a Valerián Klabanovi - 200 Kč, Kolibková Marie - 100 Kč, Reblová Ludmila - 100 Kč, Březinský Alexandr - 100 Kč, Najmon Miroslav - 100 Kč, Treslerová Leonia - 100 Kč, Polásková Rozálie - 100 Kč, Ing. Mašek Václav - 100 Kč a Ing. Vladimír Jeřábek - 100 Kč.

Valentovi A. a V. Zerotín - 100 Kč. Valentová Ludmila, Újezd - 100 Kč. Alla (Kučerová) a Miroslav Štárkovi, Brozánky u Mělníka - 2.000 Kč. Ollmannová Lydie, Cheb - 250 Kč. Lomská Marie, Praha - 200 Kč. Kytlová Růžena, Kanada - 100 CAD, tj. 2.274 Kč. Wenigerová -Noga Astrid, Kanada, 40 CAD, tj. 797 Kč. Nejménovaná dárkyně částky Kč 4.571 se nyní přihlášila. Je to paní Dobroslavka Nince z Londýna SWG (nebo SWG). Velice se omlouváme a za dar srdečně děkujeme. Na kontě Český Malín ke dni 15. října 1997 je Kč 338.237,17. Dárcům srdečně děkujeme! J. Holec

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazují dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 7054454-018/0800. Čs spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu hospodářský Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejňování darů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redakce! Díky za pochopení.

Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zaslajte na adresu: prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

Tiráž Zpravodaj: Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň článků odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasný šéfredaktor Věra Latzelová. Příspěvků nejsou honorováni, nevyžádané rukopisy se navrácí. Příspěvky zaslajte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová Slápská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p., odštěpným zázvodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo 30. 5. 1997.

Tiskne NEOSET Praha 2, Neklanova 17.